

Tekel Umum Müdürlüğü 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvel-lerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâiyhası ile Tekel Umum Müdürlüğü 1953 yılı Bütçesinde münakale yapılmasına dair kanun lâiyhası ve Bütçe Komisyonu raporu (1/681, 705)

**Tekel Umum Müdürlüğü 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkın-
da kanun lâiyhası (1/681)**

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/2641, 6/3274

27 . XI . 1953

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Tekel Umum Müdürlüğü 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında Gümrük ve Tekel Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 13 . VIII . 1953 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun lâiyhasının esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

MUCİP SEBEPLER

1. Tekel Umum Müdürlüğünün 1952 Yılı Bütçesinin 308 nci (4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi giderleri ve yollukları) faslına konulmuş olan 75 000 liralık tahsisat kâfi gelmemiş ve kanundaki mükellefiyete binaen hasta memurlar için yapılmış olan işlere ait paraların ödenememesine sebebiyet vermiştir.

Esasen 1949 yılında bu fasla konmuş olan 86 000 liralık tahsisatın kâfi gelmemesi dolayısıyla (Karşılıksız borçlar) dan tahsisat ilâvesine zaruret hâsıl olmasına rağmen mütaakıp 1950 yılında da bütçe masraflarında umumi bir tasarruf yapılması zarureti neticesinde bu fasla (70 000) liralık bir tahsisat konmuş ise de mezkûr yılın sarfiyatı bu miktarı aştığından yine karşılıksız borçlardan tahsisat ilâvesi zarureti karşısında kalınmış, bundan sonraki senelerde teklif edilen miktarlar da daima evvelki yıllarinkine irca edilmiş ve yalnız 1952 Yılı Bütçesine (75 000) liralık ödenek konulmuştur.

Kâfi gelmiyeceği daha mâli yılın başında bilinen bu tahsisatla idare edilmesi için her türlü tasarruf çarelerine baş vurulmuş ise de :

1. Son yıllarda hastaların, evvelki senelere kıyasen, nispet kabul etmiyecek derecede çoğalmış olması,
2. Ekserisinin sanatoryum tedavisine ihtiyacı olanlardan teşekkül etmesi,
3. Resmî hastanelerde yer bulunmasına hemen hemen imkân kalmamış olması yüzünden hasta memurların, resmî hastanelere nazaran çok daha pahalı olan, hususi hastanelere yatırılması mecburiyetinde kalınması,
4. 4598 sayılı Kanunun 9 ncu maddesi gereğince verilecek tedavi masrafları ve yol paraları

hakkındaki talimatname hükümlerinin hasta memurların İdarece tedavi edilmesini âmir bulunması, evvelden tahminine imkân olmıyan âni vakaların, ameliyat ve tedavilerin zuhuru halinde - ödenek kifayetsizliği sebebiyle - bunlarla alâkalanmamaya imkân bulunmaması ve aksi takdirde hastaların hayatlarının tehlikeye sokulacağı ve bunun da ödeneksiz sarfiyattan daha vahim neticeler doğuracağı aşikâr bulunması,

5. Bâzı hastalıkların yaz mevsiminde şiddetini hafifleterek kış aylarında artması ve bunun da malî yılın sonuna gelmesi,

Gibi sebepler yüzünden alınabilecek tedbirler faydasız bir hale gelmiş ve 1952 yılındaki hastalık vakalarından dolayı tahakkuk edip de ödenemiyen ve sıhhat müesseseleri tarafından ısrarla istenen paranın yekûnu (19 000) liraya baliğ olmuştur.

Bu paraların 1953 yılı bütçesinin (Geçen yıl borçları) faslından ödenmesine de, 1952 yılında kendi faslında tahsisat bakiyesi kalmamış olduğundan imkân bulunmamaktadır.

Bu itibarla ve hak sahiplerinin şikâyetinde bulunmaları ihtimaline binaen tahassül edecek vaziyeti önlemek ve tahakkuk eden borçları tesviye eylemek üzere 1953 malî yılı bütçesi için olağanüstü tahsisat istenilmesi mecburiyetinde kalmıştır.

II - Balıkesir ve Çanakkale vilâyetlerinde, mütaakiben de İzmir ve Edirne vilâyetlerinde vukubulan son zelzelelerde Gönen, Manyas, Çan ve Yenice ile Çanakkale, İzmir ve Edirne'deki muhtelif mamulât ambarları ve idare binaları tamamen yıkılmış veya tamamen yıkılmı denecek derecede hasara uğramıştır.

Buralarda yapılması gereken yeni binalardan bir kısmının 1953 inşaat mevsiminde bitirilmesinde idare muamelâtı bakımından zaruret vardır.

Ancak, Tekel Umum Müdürlüğünün 1953 yılı bütçesinin 735 nci bölümünün 12 nci maddesine mamulât ambarı ve idare binası yaptırılmak üzere konulmuş olan tahsisatla evvelce takarrür etmiş bulunan programına göre ihaleleri tekemmül etmiş olduğundan mezkûr tahsisattan zelzele bölgesinde yapılacak idare binaları ve mamulât ambarları için takdimen faydalanmak imkânı kalmamış bulunmaktadır. Bu durum muvacehesinle bahis mevzuu zelzele bölgelerindeki binaların bu seneki inşaat mevsimi geçmeden yapılabilmesi için bu kanun lâyihasıyla bir taraftan olağanüstü ödenek teminine gidilmekle beraber bu lâyihanın Büyük Millet Meclisinin yaz tatilinden evvel kanuniyet kesbetmesine imkân olmalıacağı düşünülerek 31 . V . 1930 tarihli ve 1660 sayılı Kanununun (11) nci maddesi gereğince ve muktazi tahsisat için Büyük Millet Meclisinin kabulüne arz edilmek kaydiyle müstacel ve fevkalâde hallere munhasır bulunan bütçe tahsisatı üstünde sarfiyat yapılması mezuniyeti için İcra Vekilleri Heyetinden gerekli karar alınmış ve bahis mevzuu inşaat işlerine başlanılmıştır.

Zelzele görmüş bölgelerdeki hasar dolayısıyla bu bölgelerde vazifeli tekel memurlarının ikamet için mesken temininde görülen müşkülâtın giderilmesi bakımından yeni yapılacak Tekel İdare binalarının bâzı kısımlarının memurların ikametine tahsisi gerekmektedir.

Ancak, Tekel Umum Müdürlüğünün Teşkilât ve Vazifeleri hakkındaki 4036 sayılı Kanununun 36 nci maddesi, yalnız fabrika ve atelyelerle şehir haricinde bulunan iş yerlerindeki binalarda memur ve müstahdemlerin ikametine imkân vermekte olduğundan munhasıran zelzele görmüş bölgelerde yapılacak idare binalarının bâzı kısımlarında memur ve müstahdemlerin mesken tedariki imkânları sağlanıncaya kadar muvakkaten ikametini mümkün kılmak üzere kanun lâyihasına gerekli hükmün ilâvesi zaruri görülmüştür.

Mezkûr kanun lâyihası yukarıda belirtilen maksatlarla teklif edilmiş bulunmaktadır.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Tekel Umum Müdürlüğü 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1. — Tekel Umum Müdürlüğünün 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin sonuna (geçen yıl karşılıksız borçları) adı ile yeniden açılacak 506 ncı fasla (19 000) lira fevkalâde tahsisat konulmuştur.

MADDE 2. — Tekel Umum Müdürlüğünün 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelin 735 ncı (Bina satınalma, yaptırma) faslının 12 ncı (Vilâyetler) maddesine, (600 000) lira munzam tahsisat konulmuştur.

Zelzele geçirmiş bölgelerde yeniden yapılacak idare binalarının bâzı kısımları memur ve müstahdemlerinin muvakkaten ikametine tahsis edilebilir.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren meriyete girer.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini icraya

Maliye ve Gümrük ve Tekel Vekilleri memurdur.

Başvekil	Devlet Vekili
<i>A. Menderes</i>	
Devlet Vekili	Adalet Vekili
<i>C. Yardımcı</i>	<i>O. Ş. Çiçekdağ</i>
Millî Savunma Vekili	İçişleri Vekili
<i>K. Yılmaz</i>	<i>E. Menderes</i>
Dışişleri Vekili	Maliye Vekili
<i>F. Köprülü</i>	<i>II. Polatkan</i>
Millî Eğitim Vekili	Bayındırlık Vekili
<i>R. S. Burçak</i>	<i>K. Zeytinoglu</i>
Eko. ve Ticaret Vekili	Sa. ve So. Y. Vekili
<i>F. Çelikbaş</i>	<i>Dr. E. II. Üstündağ</i>
G. ve Tekel Vekili	Tarım Vekili
<i>E. Kalafat</i>	<i>N. Ökmen</i>
Ulaştırma Vekili	Çalışma Vekili
<i>Y. Üresin</i>	<i>II. Erkmen</i>
	İşletmeler Vekili
	<i>S. Yırcalı</i>

Tekel Umum Müdürlüğü 1953 yılı Bütçesinde münakale yapılması hakkında kanun lâiyhası (1/705)

T. C.

Başvekilât

21 . XII . 1953

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı: 71/2641, 6/3529

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Tekel Umum Müdürlüğü 1953 yılı Bütçesinde fasıllar arasında münakale yapılması hakkında Gümrük ve Tekel Vekâletince hazırlanan ve İcra Vtkilleri Heyetince 5 . XII . 1953 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun lâiyhasının esbabı mucibe ve ilişiyiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil
A. Menderes

MUCİP SEBEPLER

F. M.

- 218 4896 sayılı Kanun gereğince ödenecek kasa tazminatı :
Vekiller Heyetinin 27. V. 1953 günlü toplantısında 4/865 sayılı Karara bağlanıp 5. IX. 1953 tarihinde Resmî Gazete ile neşredilen (İnhisarlar Umum Müdürlüğü teşkilâtının teftiş ve murakabe usulleri ve memur ve hizmetlileri hakkında nizamname) nin 107 nci maddesi gereğince, fiilen veznedarlık yapanlarla satış yapan ambar memurlarına, bu tarihten itibaren verilecek kasa tazminatının nispetleri % 15, 20 ve 25 e yükseltilmiştir. Bu nispetlere nazaran, ayda 40 000 lira hesabıyla Eylül 1953 - Şubat 1954 zarfında ödenmesi lâzımgelecek miktar $40\ 000 \times 6 = 240\ 000$ liraya baliğ olmaktadır. 1953 yılı bütçesine mevzu tahsisatın altı aylığı ise $255\ 000 \times 6 = 127\ 500$ lira tutmaktadır. Bu hesaba nazaran 112 500 liralık bir noksan husule geldiği ve işbu maddeye, muhtemel değişiklikler nazarı itibara alınarak, 115 000 liralık bir ilâve yapılmasına lüzum ve zaruret hâsıl olduğu anlaşılmıştır.
- 741 4898 sayılı Kanun gereğince yeniden yaptırılacak fabrika imal ve doldurma evleriyle mevcutlarının değiştirilmesi masrafları :
- 10 Fabrika, imal ve doldurma evleri
1953 yılı bütçesinin bu maddesinden yapılacak olan Cibali Tütün Fabrikası inşaat yerinde eski eserler ve sur duvarlarının mevcudiyeti dolayısıyla Millî Eğitim Vekâleti ile yapılmakta bulunan temas henüz bir neticeye bağlanmadığı ve bu münasebetle inşaat da başlanmadığı cihetle bütçeye mevzu tahsisatın tamamının malî yıl içinde sarfına imkân olamayacağı anlaşılmış ve bu itibarla 115 000 liranın maddeden tenzili mümkün bulunmuştur.
- 308 4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi masrafları ve yollukları :
- 11 Umum Müdürlük
Muhtelif senelerde bütçemizin 308 nci faslına konmuş olan tahsisat öteden beri kâfi gelmemiş ve bu sebeple 1949, 1950 ve 1952 seneleri için sırasıyla 4 000, 10 000 ve 19 000 liralık (karşılıksız borç) teklifi yapılmasına mecburiyet hâsıl olmuştur.
Bunun sebepleri :
1. Hastaların son yıllarda, evvelki senelere kıyasen, nispet kabul etmeyecek derecede çoğalmış olması;
 2. Ekserisinin sanatoryum tedavisine ihtiyacı olanlardan teşekkül etmesi;
 3. Resmî hastanelerde yer bulunmasına hemen hemen imkân kalmamış olması hasebiyle hastalarımızın, resmî hastanelere nazaran çok daha pahalı olan, hususi hastanelere yatırılması mecburiyetinde kalınması;
 4. 4598 sayılı Kanununun 9 ncu maddesi gereğince verilecek tedavi masrafları ve yol paraları hakkındaki talimatname hükümlerinin hasta memurlarımızın idarece tedavi edilmesini âmir bulunması, evvelden tahminine imkân olmıyan âni vakaların, ameliyat ve tedavilerin zuhuru halinde - ödenek kifayetsizliği sebebiyle - bunlarla alâkalanmamaya imkân bulunmaması ve aksi takdirde hastaların hayatlarının tehlikeye sokulacağı ve bunun da tahsisatsız sarfiyattan daha vahim neticeler doğuracağı aşikâr bulunması;
 5. Bâzı hastalıkların yaz mevsiminde şiddetini hafifleterek kış aylarında artması ve bunun da malî yılın sonuna gelmesi,
- Noktaları üzerinde toplanmakta ve bu fasıldan tasarruf yapılması için sarfedilen gayretler semeresiz kalmaktadır. Bu cümleden olarak 1953 Yılı Bütçesinin 308/11 tertibine mevzu 15 000 liralık tahsisat Eylül 1953, ayna kadar tamamen sarfedilmiş ve malî yıl sonuna kadar geçecek altı ay zarfında;

F. M.

	Lira
Sağlık merkezimizin vereceği ilâç paraları için	8 000
Halen sanatoryum ve kaplıca tedavisi gören memurlarımızın tahakkuk edip de tediyeleri yapılamıyan tedavi masrafları için	3 000
Bunların dışında kalan muhtemel tedaviler için	4 000

ki ceman 15 000
liralık bir tahsisata ihtiyaç olacağı anlaşılmış ve bu itibarla maddeye eklenmesi zaruri bulunmuştur.

771 Şaraplık bağ yetiştireceklere 5098 sayılı Kanun gereğince yapılacak ikrazlar Şaraplık üzüm bağı yetiştiren bağcılardan bir kısmının borçlanmak istemiyerek kurma işlerini kendi kendilerine yapmaları, bir kısmının yardım almak suretiyle bağ kurmaktan vazgeçmeleri ve bir kısım bağların hali hazır durumlarının mütaakıp yardımların ierasına elverişli olmaması hasebiyle 1953 senesinde bu maddede tasarruf husule geleceği ve dolayısıyla 15 000 liralık bir tenzilât yapılabileceği anlaşılmıştır.

Bu aktarmalara ait kanun lâyihası yukarıda belirtilen maksatlarla teklif edilmiş bulunmaktadır.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Tekel Umum Müdürlüğü 1953 yılı Bütçesinde münakale yapılması hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Tekel Umum Müdürlüğü 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı A/2 işaretli cetvelin ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı tertiplerinden (130 000) lira düşülerek, aynı kanuna bağlı A/1 işaretli cetvelin ilişik (2) sayılı cetvelde yazılı tertiplerine münakale yapılmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde me-riyete girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Gümrük ve Tekel Vekilleri me-murdur.

Başvekil	Devlet Vekili
A. Menderes	
Devlet Vekili	Adalet Vekili
C. Yardımcı	O. Ş. Ççekdağ

Millî Savunma Vekili	İçişleri Vekili
K. Yılmaz	E. Menderes
Dışişleri Vekili	Maliye Vekili
F. Köprülü	H. Polatkan
Millî Eğitim Vekili	Bayındırlık Vekili
R. S. Burçak	K. Zeytinoglu
Eko. ve Ticaret Vekili	Sa. ve So. Y. Vekili
F. Çelikbaş	Dr. E. H. Üstündağ
G. ve Tekel Vekili	Tarım Vekili
E. Kalafat	N. Ökmen
Ulaştırma Vekili	Çalışma Vekili
Y. Üresin	H. Erkman
İşletmeler Vekili	
S. Yırcalı	

Hükümetin teklifine bağlı cetvel

MÜNAKALE CETVELİ

F.	M.	Ödeneğin çeşidi	Düşülen	Eklenen
<i>(A - 1) Cetveli</i>				
218		4896 sayılı Kanun gereğince ödenecek kasa tazminatı		115 000
308		4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi masrafları ve yol- lukları		
11		Umum müdürlük		15 000
<i>(A - 2) Cetveli</i>				
741		4898 sayılı Kanun gereğince yeniden yaptırılacak fabrika, imal ve doldurma evleriyle mevcutlarının genişletilmesi masrafları		
10		Fabrika, imal ve doldurma evleri	115 000	
771		Şaraplık bağ yetiştireceklere 5089 sayılı Kanun gereğince yapı- lacak ikrazlar	15 000	
			130 000	130 000
			130 000	130 000

Bütçe Komisyonunun raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/681, 705

Karar No. 76

18 . I . 1954

Yüksek Reisliğe

Tekel Umum Müdürlüğü 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında Gümrük ve Tekel Vekâletince hazırlanıp Başvekâletin 7 . 11 . 1953 tarih ve 6/3274 sayılı ve 21.12.1953 tarih ve 6/3524 sayılı tezkereleriyle gönderilen kanun lâyhaları, komisyonumuza havale edilmiş olmakla, Maliye ve Gümrük ve Tekel müessesileri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edilmiştir.

Komisyonumuzda cereyan eden müzakere-lerden sonra aynı mahiyette olan lâyhaların birleştirilmesine karar verilmiştir.

218 nei fasla (115 000) ve 308 nei fasla da (15 000) lira münakale yapılması teklif edilmiş olup, senâ içinde bu fasıllara konulan tahsisat kifayet etmeyeceği ve 741, 771 nei bölümlerden ceman (130 000) lira indirilmesinin hizmeti ak-satmayacağı alınan izahlardan anlaşılması bulun-

maktadır.

Fevkalâde tahsisat olarak istenilen (19 000) liranın da kaçınılması mümkün olmıyan sebeplerden ötürü tahaddüs ettiği ifade edilmiştir.

(600 000) lira munzam tahsisatın ise son zamanlarda Balıkesir ve Çanakkale vilâyetlerinde ve mütaakiben de Manyas, Çan, Yenice ile Çanakkale, İzmir ve Edirne'deki zelzelelerde muhtelif mamulât ambarları ve idare binalarının tamamen yıkılmış veya harap denecek derecede hasara uğramış olduklarından dolayı buralarda yapılması gereken yeni binalardan bir kısmının 1953 inşaat mevsiminde idare muamelâtı bakımından zaruret hâsıl olduğu anlaşılması olup bu mucip sebepler komisyonumuzca kabul ve yerinde görülerek her iki lâyiha da aynı mahiyette olan birinci maddeler birleştirilmek ve cetveller şeklen değiştirilmek suretiyle;

İkinci maddeden, münakale kanununda yer al-

ması uygun olmıyan ikinci fıkra çıkarılarak yürürlük maddeleriyle Hükümet lâyhalarında olduğu gibi aynen kabul edilmiştir.

Öncelikle görüşülmesi temennisiyle Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisiğe sunulur.

Reis	Reis V.	Bu rapor Sözcüsü
Rıza	İstanbul	Ordu
İ. Akçal	H. Hüsmen	R. Aksoy

Kâtip	Antalya	Çanakkale
Siird	A. Sarıoğlu	K. Akmanlar
B. Erden	Erzincan	Eskişehir
Elâzığ	N. Pekcan	A. Potuoğlu
Ö. F. Sanaç	Kırklareli	Konya
Gazianteb	Ş. Bakay	M. Â. Ülgen
E. Cenani	Rize	Siird
Mardin	O. Kavrakoğlu	M. D. Süalp
R. Erten		

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

*Tekel Umum Müdürlüğü 1953 yılı Bütçesinde
değişiklik yapılmasına dair kanun lâyhası*

MADDE 1. — Tekel Umum Müdürlüğü 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelin ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı tertiplerinden (130 000) lira düşülerek, aynı kanuna bağlı (A/1) işaretli cetvelin ilişik (2) sayılı cetvelde yazılı tertiplerine münakale yapılmış ve (geçen yıl karşılıksız borçları) adıyla yeniden açılan (506) ncı fasla (19 000) lira fevkalâde tahsisat konulmuştur.

MADDE 2. — Tekel Umum Müdürlüğü 1953

yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelin (735) ncı (Bina satınalma, yaptırma) faslının 12 ncı (Vilâyetler) maddesine (600 000) lira munzam tahsisat konulmuştur.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinde me-riyete girer.

MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Gümrük ve Tekel vekilleri me-murdur.

Bütçe Komisyonunun Değiştirişine bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

F.	M.	Ödenğin çeşidi	Düşülen	Eklenen
741		4898 sayılı Kanun gereğince yeniden yaptırılacak fabrika, imal ve doldurma evleriyle mevcutlarının genişletilmesi masrafları		
	10	Fabrika, imal ve doldurma evleri	115 000	
771		Şaraplık bağ yetiştireceklere 5089 sayılı Kanun gereğince yapılacak ikrazlar	15 000	
		Yekûn	130 000	

[2] SAYILI CETVEL

218		4896 sayılı Kanun gereğince ödenecek kasa tazminatı		115 000
308		4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi masrafları ve yollukları		
	11	Umum Müdürlük		15 000
		Yekûn		130 000